DETERMINAREA ŢĂRII DE ORIGINE A MĂRFII – PARTE COMPONENTĂ A REGLEMENTĂRII TARIFARE

Cristina GORBATOVSCHII

CZU: 341.241.8:349:339.543(478)(094.4) cristina.tirdea98@gmail.com

The purpose of this work is the scientific analysis of the criteria for determining the origin of the goods, by determining the national and international legislation that is the basis of the regulation of the determination of the country of origin of the goods, the definition of the concept of the origin of the goods, the criteria for determining the origin of the goods, the procedure confirming the origin of the goods, as well as formulating practical recommendations to increase the effectiveness of this control.

Determinării țării de origine a mărfii îi revine un rol important în comerțul internațional, aceasta deoarece implică stabilirea țării din care provine un produs sau o marfă. Într-un peisaj economic caracterizat de lanțuri de aprovizionare complexe și interdependente, cunoașterea proveniență unui produs are implicații semnificative asupra calității, eticii de producție, reglementărilor comerciale și transparenței în general.

Datorită acordurilor bilaterale și/sau multilaterale internaționale la care Republica Moldova este parte exportatorii și importatorii au posibilitatea de a se folosi de anumite înlesniri acordate și anume de:

I. Preferințe Comerciale Autonome (PCA) cu statele membre ale UE;

II. Sistemul Generalizat de Preferințe (SGP);

III. Comerț liber/facilități comerciale cu statele membre CEFTA și CSI. [1, p. 47].

Conținutul alin. (2) art. 55 al Codului Vamal prevede că în funcție de scopul pentru care se stabilește, originea mărfurilor este: nepreferențială sau preferențială.

Regulile de origine nepreferențiale se aplică pentru a stabili de unde provin produsele care sunt supuse unor măsuri de politică comercială, cum ar fi impunerea de taxe anti-dumping sau compensatorii, embargo-uri comerciale, măsuri de protecție și compensatorii, restricții cantitative, cote tarifare, statisticile comerciale, achizițiile publice, marcare a originii etc.

Originea mărfurilor reprezintă un aspect cheie al politicii vamale în ceea ce privește aplicarea tarifului vamal la import. Acesta permite o abordare diferențiată a mărfurilor care intră pe teritoriul vamal al unei țări. Originea mărfurilor este determinantă în stabilirea nivelului taxelor vamale aplicabile la import, în monitorizarea evoluției comerțului exterior în diferite regiuni geografice și în implementarea unor reguli specifice și măsuri de politică comercială. Impunerea tarifului vamal la import nu se limitează doar la identificarea categoriei tarifare corecte și a taxei vamale corespunzătoare, ea implică, de asemenea, stabilirea valorii mărfii în chestiune și determinarea țării de proveniență a acesteia.

Convenția de la Kyoto în alin. (1) art. 36 prevede că mărfurile care au fost obținute în întregime într-o singură țară sau teritoriu sunt considerate ca fiind originare din acea țară sau acel teritoriu. Dacă la producerea mărfurilor intervin mai multe țări sau teritorii, acestea urmează a fi considerate ca fiind originare din acea țară sau acel teritoriu în care au fost supuse ultimei transformări substanțiale [2].

Pentru mărfurile care beneficiază de măsuri preferențiale, regulile privind originea preferențială sunt stabilite în temeiul acordurilor încheiate între Republica Moldova şi o anumită țară sau teritoriu ori grupuri de țări sau teritorii din afara teritoriului vamal.

În conformitate cu prevederile alin. (2) art. 60 al Codului Vamal este cuprinsă lista de mărfuri care sunt considerate ca fiind obținute integral într-o singură țară sau teritoriu. Pentru a putea fi considerate ca produse integral, mărfurile trebuie să corespundă unei condiții de bază şi anume nu trebuie să conțină componente de origine străină. În alt punct de vedere art. 61 al Codului Vamal, reglementează acelaşi aspect stabilind că dacă la producere mărfurilor intervin mai multe țări sau teritorii, aceasta urmează a fi considerate fiind originare din țara sau teritoriul în care au fost supuse ultimei transformări sau prelucrări substanțiale, justificată economic, efectuată într-o întreprindere echipată în acest scop, şi din care a rezultat un produs nou sau care reprezintă un stadiu de fabricație important [3].

Originea mărfurilor este atestată printr-un document oficial cu un format specific, conform prevederilor incluse în acordurile de liber schimb. Republica Moldova recunoaşte următoarele certificate de origine: Certificatul de circulație a mărfurilor EUR.1 utilizat în cadrul comerțului cu Uniunea Europeană şi cu alte state care sunt părți ale Convenției (PEM), Certificatul de origine Forma A destinat pentru confirmarea originii preferențiale şi utilizat în cadrul exporturilor de mărfuri pentru statele în care Republicii Moldova acordă Sistemul Generalizat de Preferințe şi Certificatul de origine a mărfurilor Forma CT-1 care se aplică în comerțul cu statele membre ale Comunitatea Statelor Independente pentru a autentifica țara de origine a mărfii într-un stat membru la Acord, conform procedurii stabilite de Regulile de determinare a țării de origine a mărfurilor.

Ca urmare a verificării declarației de origine preferențiale, organul vamal, conform prevederilor Ordinul nr. 240 al Serviciului Vamal, poate efectua, după caz, una dintre următoarele acțiuni:

1) să accepte DOP fără efectuarea unor verificări ulterioare;
2) să accepte DOP cu aplicarea tratamentului preferențial cu verificarea ulterioară aleatorie;
3) să accepte DOP cu suspendarea tratamentului preferențial cu verificarea ulterioară;
4) să refuze DOP pe motive de formă, fără acordarea tratamentului preferențial;
5) să refuze DOP din alte motive decât cele de formă şi fără acordarea tratamentului preferențial [4].

O importantă instituție reglementată de lege în domeniul originii mărfurilor o constituie exportatorul aprobat. Calitatea de exportator aprobat este acordată posibili-

tatea agenților economici care exportă produse cu origine preferențială din Republica Moldova în Uniunea Europeană să certifice singure originea acestor produse prin intermediul declarațiilor incluse pe factură, indiferent de valoarea exporturilor. Produsele însoțite de astfel de declarații sunt scutite de taxe vamale la importul în Uniunea Europeană, fără a mai fi necesar certificatul EUR.1.

Determinarea corectă a țării de origine a mărfii are o importanță semnificativă pentru dezvoltarea economică a Republicii Moldova din diverse perspective. În acest context putem menționa următoarele:

1. Beneficii comerciale: O determinare corectă a țării de origine permite Republicii Moldova să beneficieze de avantaje comerciale, cum ar fi tarife preferențiale și scutiri de taxe, în cadrul acordurilor de liber schimb sau altor acorduri comerciale bilaterale și multilaterale.
2. Politici comerciale: Originea mărfurilor poate afecta aplicarea politicilor comerciale, cum ar fi tarifele antidumping, restricțiile comerciale și alte măsuri de protecție comercială.
3. Stimularea exporturilor: O identificare precisă a țării de origine sporește credibilitatea mărfurilor moldovenești pe pieţele internaționale, stimulând astfel exporturile și facilitând accesul pe pieţele externe.
4. Creșterea competitivității**:** Prin evidențierea corectă a originii, Republica Moldova își poate crește competitivitatea pe piața internațională, deoarece produsele pot beneficia de avantaje economice și fiscale comparativ cu cele provenite din alte țări.
5. Evidența și analiza comerțului exterior: Determinarea corectă a țării de origine contribuie la furnizarea unor date precise și fiabile pentru evidența și analiza comerțului exterior, oferind guvernului și întreprinderilor informații esențiale pentru luarea deciziilor strategice.

Referințe:

1. Mincu G., Politica comercială a Republicii Moldova: Cerinţe de import-export în comerţul cu UE, Expert Grup, Chişinău, 2008, p. 47.
2. Convenția Internațională privind simplificarea și armonizarea procedurilor vamale. Kyoto.18.05.1973. În:https://eurlex.europa.eu/legalcontent/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0450&from=EN.
3. Codul Vamal al Republicii Moldova nr. 95 din 24.08.2021. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* din 17.09.2021, nr. 238.
4. Ordinul Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 240 din 22.05.2019 referitor la aprobarea Ghidului privind verificarea dovezilor de origine preferențială, prezentate pentru aplicarea tratamentului tarifar preferențial, în contextual Convenției regionale cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* din 31.05.2019, nr. 909.

Recomandat
***Pavel ȚURCAN**, dr., conf. univ.*